

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره های نظری و عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: کودکان / محل ارائه بیمارستان حضرت علی اصغر(ع) و ۳ پنجشنبه در بیمارستان رسول
عنوان درس: بیماریهای کودکان / کد ۱۹۴
نوع و تعداد واحد^۱: تئوری ۵ واحد
نام مسئول درس: دکتر سهیلا مهدی نیا
مدرس/ مدرسان: اعضاء هیات علمی گروه کودکان
پیش نیاز/ همزمان: فیزیوپاتولوژی
رشته و مقطع تحصیلی: دکترای حرفه ای کارآموز

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استادیار
رشته تخصصی: نفرولوژی کودکان
محل کار: بیمارستان حضرت علی اصغر(ع)
تلفن تماس: ۰۲۱۲۳۰۴۶۲۵۳
نشانی پست الکترونیک: mahdavyenia.s@iums.ac.ir

^۱نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس

شرح درس (Course Description):

در این درس دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab کارگاه آموزشی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.

-روش ارزشیابی (Assessment):

نحوه حضور و فعالیت در کلاس ها و تهیه محتواهای Sefl-reading (۱۰ درصد)

آزمون کتبی پایان دوره (۹۰ درصد)

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم در بخش اطفال:

۱. تعریف آن را بیان کند.
۲. معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد.
۳. تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد.

ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:

۱. تعریف، اتیولوژی و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد.
۲. مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد.
۳. روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد.
۴. مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاین های بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد.
۵. در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.

ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

انواع دل درد حاد، مزمن و دوره ای را مقایسه کند

علل گوارشی و غیر گوارشی دل درد را تشخیص دهد

اسهال حاد و مزمن در کودکان را مقایسه کند

علل اسهال و استفراغ با منشاء گوارشی یا غیرگوارشی را تشخیص دهد

استفراغ حاد، مزمن و دوره ای را مقایسه و توضیح دهد

انواع یبوست در کودکان با منشاء عملکردی یا ارگانیک را توضیح دهد

زردی مستقیم و غیر مستقیم در کودکان را توضیح دهد

انواع هیپاتیت های ویروسی و غیر ویروسی را مقایسه کند

علل و علائم خون ریزی گوارشی فوقانی و تحتانی در کودکان را توضیح دهد

تشخیص های افتراقی بیماری های گوارش را مشخص کند

رویکرد به بلع مواد سوزاننده یا جسم خارجی را توضیح دهد

علائم خطر را دسته بندی کند و توضیح دهد

انواع دیسترس تنفسی را نام برده و مقایسه کند .

علل ریوی و غیر ریوی دیسترس تنفسی را مقایسه کند.

انواع عفونت های تنفسی فوقانی در کودکان را نام برده و مقایسه کند

انواع عفونت های تنفسی تحتانی در کودکان را نام برده و مقایسه کند.

روش های اکسیژن درمانی مختلف را نام برده و توضیح دهد.

علل، تشخیص و درمان بیماری های مزمن ریه مثل CF و PCD را توضیح دهد.

خونریزی ریوی در کودکان را توضیح دهد

تاکي پنه در کودک را تعریف کند

رویکرد به بلع جسم خارجی ریه را توضیح دهد

بتواند بیمار با دیسترس تنفسی را از بیمار سالم تشخیص دهد

علل، تشخیص و درمان بیماری های شایع تنفسی مثل کروپ، تراکئیت باکتریال، اپی گلوئیت، آسپه رتروفارنژیال و آسپه پریتونسیلار را توضیح دهد .

علل هپاتواسپلنومگالی در کودکان را توضیح دهد.

نشانه های هپاتواسپلنومگالی در کودکان را نام ببرد.

علل لنفادنوپاتی در کودکان را توضیح دهد.

نشانه های لنفادنوپاتی در کودکان را نام ببرد .

علل آنمی در کودکان را توضیح دهد.

نشانه های آنمی در کودکان را توضیح دهد.

انواع آنمی در کودکان را مقایسه کند.

علائم شایع بیماری های بدخیم در کودکان را نام ببرد.

علائم شایع بیماری های بدخیم در کودکان را توضیح دهد.

علل تب در کودکان را نام ببرد

نشانه های عفونت های گوارشی، تنفسی، ادراری و مغزی (مننژیت) در کودکان را نام برد

نشانه های عفونت های شایع ویروسی (تب و راش پوستی) را نام ببرد

نشانه های عفونت های شایع پارازیتی (آکالآزار، مالاریا، توکسوپلازما) را نام ببرد

نشانه های سل در کودکان را نام ببرد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی بیمار با آسم را توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی بیمار با رینیت آلرژیک را توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی رینوسینوزیت حاد و مزمن را توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی درماتیت آتوپیک را توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی آلرژی غذایی را توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی آلرژی دارویی را توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی بیمار با آنافیلاکسی توضیح دهد

نحوه گرفتن شرح حال و علائم بالینی بیماری های نقص ایمنی و اتوانفلاماتوری را توضیح دهد

معاینه ی کامل عصبی را توضیح دهد

تکامل کامل یک کودک سالم را توضیح دهد

علل پاتولوژیک تاخیر تکاملی در کودکان را توضیح دهد

علل شایع تشنج کودک و ارزیابی اولیه از کودک دچار تشنج را توضیح و مقایسه کند

علل شایع آتاکسی در کودک را نام ببرد

علل شایع سردرد در کودک را بشناسد و Red flag های سردرد را مقایسه و توضیح دهد

علل شایع مسمومیت در کودک را نام برده و عوارض نورولوژیک آن را توضیح دهد

نشانه های عفونت های مغزی (مننژیت و انسفالیت) در کودکان را نام برده و معاینات مربوط به مننژیت را توضیح دهد

نحوه معاینه ی کامل نوزاد سالم و ترم در اتاق زایمان را توضیح دهد

ضایعات پوستی نرمال و غیر نرمال را نام برده و مقایسه کند

علل پاتولوژیک و فیزیولوژیک زردی در نوزادان را توضیح دهد

علل شایع تشنج نوزادی و ارزیابی اولیه از نوزاد دچار تشنج را توضیح دهد

علل شایع دیسترس تنفسی در نوزاد را نام برده و توضیح دهد .

علائم بالینی مسمومیت های شایع را نام ببرد

انواع شوک و درمان های آن را مقایسه کند

علل اختلالات هوشیاری را نام ببرد

مدیریت بیماران غرق شده و برق گرفته را توضیح دهد

مدیریت بیماران سوختگی را توضیح دهد

علائم و نشانه های کودک بدحال را توضیح دهد

علائم و نشانه های شوک همودینامیک را توضیح دهد

مشکلات تنفسی حاد را با هم مقایسه کند

تشنج و اورژانس های نورولوژیک را نام برده و توضیح دهد

اورژانس های عفونی اطفال را نام برده و توضیح دهد

اورژانس های آلرژیک و هماتولوژیک را نام برده و توضیح دهد

انواع مسمومیت ها و تروما را نام برده و توضیح دهد.

مکانیسم ها و پاتوفیزیولوژی بیماری های کلیه و آب و الکترولیت را توضیح دهد

علائم بالینی بیماری های کلیه و مجاری ادرار و اختلالات الکترولیت را شناسایی کند

سمیولوژی دستگاه ادراری را توضیح دهد

انواع شایع بیماری های غیرسیانوتیک را نام برده و توضیح دهد انواع شایع بیماری های سیانوتیک را نام برده و توضیح دهد

تشخیص افتراقی سیانوز را نام برده و توضیح دهد

پاتوفیزیولوژی و علائم نارسایی قلبی را نام برده و توضیح دهد

علل شایع نارسایی قلبی را توضیح دهد

علل موارد اورژانس شایع قلبی در کودکان را نام برده و توضیح دهد

کلیات در مورد بیماری های اکتسابی شایع شامل آندکاردیت و میوکاردیت قلب روماتیسمی را توضیح دهد

علل هیپرتانسیون و تشخیص افتراقی آن را نام برده و توضیح دهد

پاتوفیزیولوژی شانت چپ و راست را توضیح داده و مقایسه کند .

فیزیولوژی هورمون‌های اصلی رشد، تیروئید، آدرنال، پانکراس و غدد جنسی را شرح دهد .

اپیدمیولوژی، علائم، تشخیص اولیه و اصول درمانی بیماری‌های شایع غدد کودکان را توضیح دهد.

معیارهای ارجاع فوری به فوق تخصص غدد را بیان کند.

الگوریتم‌های تشخیصی بیماری‌های شایع (Short stature, DKA, Hypothyroidism, CAH...) را توضیح دهد.

عوارض و پیامدهای عدم درمان اختلالات غدد کودکان را بشناسد.

لنگش در کودکان را تعریف کند علل شایع و مهم لنگش در کودکان را نام برده و توضیح دهد

واسکولیت را تعریف کند

انواع واسکولیت را نام برده و مقایسه کند تظاهرات عمومی واسکولیت ها را توضیح دهد

تشخیص افتراقی واسکولیت ها را با سایر بیماری های با علائم مشابه نام ببرد

اصول کلی درمان و نحوه پیگیری و ارجاع بیمار را توضیح دهد

برنامه واکسیناسیون کشوری را توضیح دهد .

مراقبت‌های ادغام یافته ی ناخوشیهای کودکان (مانا) را توضیح دهد

کودک سالم را شناسایی کند.

رویکرد آموزشی^۱:

☒ ترکیبی^۳

☐ حضوری

☐ مجازی^۲

روش‌های آموزشی (Teaching Methods):

آموزش بالینی در بخش‌های بستری و درمانگاه

ارائه مورد (Case Presentation)

بحث گروهی و مرور موضوعات کلیدی (Case Discussion)

جلسات کنفرانس و ژورنال کلاب

روش‌های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

۱. Educational Approach

۲. Virtual Approach

۳. Blended Approach

☒ کلاس وارونه

☒ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

☒ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

☒ یادگیری مبتنی بر حل مساله (PBL)

☐ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

☒ بحث در گروه های کوچک

☒ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

☒ یادگیری مبتنی بر حل مساله (PBL)

☒ یادگیری مبتنی بر سناریو

☒ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

☐ یادگیری مبتنی بر بازی

☐ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفا نام ببرید

کانال آموزشی گروه کودکان در تلگرام <https://t.me/pediatricsIUMS>

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد ☒ پروژکتور اسلاید ☒ وسایل کمک آموزشی skill lab ☒

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

جدول تقویم ارائه درس

روز و ساعت کلاس : ابتدای هر دوره

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	نام مدرس / مدرسان
۱	شرح حال و معاینه فیزیکی در کودکان	تعاملی	دکتر وفاپور
۲	آشنایی با الگوهای رشد طبیعی و غیرطبیعی و استفاده از منحنی رشد و بلوغ و نشانه‌های آن	تعاملی	دکتر سهیلی پور
۳	آشنایی با الگوهای تکامل طبیعی و غیرطبیعی بر اساس برنامه کشوری کودک سالم	تعاملی	دکتر هادی پور
۴	مشکلات تغذیه‌ای و چاقی	تعاملی	دکتر نوربخش
۵	معاینه نوزاد سالم و ترم	تعاملی	دکتر خالصی
۶	دیسترس تنفسی، آپنه و سیانوز نوزادی	تعاملی	دکتر سابوته
۷	زردی نوزادی	تعاملی	دکتر خسروی
۸	تشنج و هاپیوگلیسمی نوزادی	تعاملی	دکتر چوبدار
۹	کودک بدحال (مانا)	تعاملی	دکتر منافی
۱۰	معاینه قلب و سمپتوم‌های شایع بیماری‌های قلب کودکان	تعاملی	دکتر رادگودرزی
۱۱	رویکرد به بلع مواد سوزاننده و جسم خارجی	تعاملی	دکتر کرباسیان
۱۲	شوک در کودکان	تعاملی	دکتر زارع
۱۳	دل‌درد و یبوست در کودکان	تعاملی	دکتر پندی
۱۴	اسهال و استفراغ در کودکان	تعاملی	دکتر صادقان
۱۵	خون‌ریزی گوارش فوقانی و تحتانی	تعاملی	دکتر نخعی
۱۶	اختلال سطح هوشیاری (کما و دلیريوم)	تعاملی	دکتر وفائی شاهی
۱۷	آشنایی با بیماری‌های مادرزادی قلبی شایع	تعاملی	دکتر غضنفری
۱۸	HTN ، پریکاردیت، میوکاردیت و اندوکاردیت	تعاملی	دکتر مهرعلیزاده
۱۹	نارسایی قلبی	تعاملی	دکتر تفرشی
۲۰	عفونت دستگاه تنفسی فوقانی و رویکرد به دیسترس تنفسی و انسداد راه هوایی	تعاملی	دکتر عشقی

۲۱	تشنج در کودکان	تعاملی	دکتر توسلی
۲۲	تب و تشنج استاتوس اپیلتیکوس	تعاملی	دکتر کچوئی
۲۳	عفونت مغزی در کودکان	تعاملی	دکتر ثبوتی
۲۴	علائم و نشانه‌های بیماری‌های عصبی - عضلانی در کودکان کودک شل - فلج شل حاد	تعاملی	دکتر عزیزآهاری
۲۵	هیپاتواسپلنومگالی و لنفادنوپاتی	تعاملی	دکتر میری
۲۶	آنمی در کودکان	تعاملی	دکتر عشاوری
۲۷	آنمی در نوزادان	تعاملی	دکتر واحدی
۲۸	اختلالات انعقادی در کودکان	تعاملی	دکتر اقبالی
۲۹	دیابت و DKA	تعاملی	دکتر کریمیان
۳۰	هاپیوکلسمی و ریکتز	تعاملی	دکتر روحانی
۳۱	هاپیو و هایپر تیروئیدی	تعاملی	دکتر سعیدی
۳۲	بیماری‌های متابولیک ارثی	تعاملی	دکتر وفادار
۳۳	گلوومرولونفریت و سندروم نفروتیک	تعاملی	دکتر اتوکش
۳۴	الیگوری و نارسایی کلیه	تعاملی	دکتر حسینی
۳۵	هاپیو و هایپرnatremy	تعاملی	دکتر هومن
۳۶	اختلالات اسید و باز	تعاملی	دکتر مهدوی نیا
۳۷	تب و راش	تعاملی	دکتر ناطقیان
۳۸	سیاه سرفه	تعاملی	دکتر سیاح فر
۳۹	سل در کودکان	تعاملی	دکتر صفاری
۴۰	سالمونلوز و بروسلوز	تعاملی	دکتر معصومی
۴۱	هیپاتیت و زردی کودکان	تعاملی	دکتر یوسفی
۴۲	تب در کودکان	تعاملی	دکتر نوربخش
۴۳	استئومیلیت و آرتریت سپتیک	تعاملی	دکتر احسانی پور
۴۴	عفونت در نوزادان و تورچ نوزادان	تعاملی	دکتر محقق
۴۵	اختلال کنترل ادرار و شب ادراری	تعاملی	دکتر رحیم زاده
۴۶	رینیت آلرژیک و غیر آلرژیک	تعاملی	دکتر نبوی
۴۷	آنافیلاکسی	تعاملی	دکتر بمانیان
۴۸	آلرژی غذایی	تعاملی	دکتر اصغریان
۴۹	آلرژی دارویی	تعاملی	دکتر فلاح پور
۵۰	نقص ایمنی	تعاملی	دکتر شکری

۵۱	آسم	تعاملی	دکتر بهرامی
۵۲	آلرژی پوستی	تعاملی	دکتر احمدی
۵۳	U/A غیرطبیعی و پلی اوری	تعاملی	دکتر نیک اور
۵۴	لنگش	تعاملی	دکتر صالحی
۵۵	بی‌قراری، غرق‌شدگی و برق‌گرفتگی	تعاملی	دکتر جاوید
۵۶	مسمومیت‌های شایع در کودکان	تعاملی	دکتر حسین زاده

* در هر دوره ممکن است استاد مدرس عناوین تغییر داشته باشد.

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۱

تکالیف مورد انتظار دانشجو:

آمادگی لازم قبل از برگزاری هر کلاس با کمک مطالعه منابع معرفی شده حضور و مشارکت فعال در فعالیت‌های آموزشی

فعالیت های مورد انتظار دانشجو:

مشارکت فعال در کلاس

شرایط حضور و غیاب دانشجو:

حضور و غیاب بر اساس قوانین دانشکده انجام شود.

مشارکت فعال در بحث های ارائه شده در کلاسهای تئوری

روش ارزیابی دانشجو:

نحوه حضور و فعالیت در کلاس ها و تهیه محتواهای Sefl-reading (۱۰ درصد)

آزمون کتبی پایان دوره (۹۰ درصد)

☐ ذکر نوع ارزیابی: آزمون چهارگزینه ای الکترونیکی در پایان دوره

- ارزیابی تکوینی (سازنده/ میان ترم/ کوئیزهای کلاسی)^۲

- ارزیابی تراکمی (پایانی/پایان ترم)^۳ ☐

^۱ وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

۲ . Formative Evaluation

۳ . Summative Evaluation

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

(می تواند به صورت جدول ارائه گردد.)

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: آ

آزمون میان ترم ----- درصد نمره آزمون پایان ترم ---۹۰--- درصد نمره

انجام تکالیف ----- درصد نمره شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

* نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی، چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی (مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)

* نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

* نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

نحوه برگزاری آزمون

تشریحی ☐ پاسخ کوتاه ☐ چندگزینه ای ☒ جور کردنی ☐ صحیح- غلط ☐

منابع به تفکیک اصلی و پیشنهادی:

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وب سایت های مرتبط می باشد.

<https://crtha.iums.ac.ir/>

<https://ped.iums.ac.ir/>

الف) کتب:

۱- نلسون اسنشیال

۲- درسنامه کودک سالم

۳- محتوای الکترونیکی

۴- برنامه غربالگری کشوری

۵- برنامه واکسیناسیون کشوی

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

۱- NELSON TEXTBOOK OF PEDIATRICS, 2024, 22th edition

۲- مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال (مانا)

۳- آخرین نسخه چاپ شده از کتاب باربارایتز

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه عربستان